

**Zawieranie małżeństwa kanonicznego przez osobę dotkniętą schizofrenią.
Analiza problematyki w aspekcie medyczno-psychologicznym, teologiczno-prawnym i
duszpasterskim.**

Streszczenie

Rozprawa doktorska podejmuje trudną tematykę dotyczącą zawierania małżeństwa kanonicznego przez osobę zdrową z osobą dotkniętą schizofrenią.

Zważywszy na to, iż schizofrenia należy do zaburzeń psychicznych, małżeństwo z osobą nią dotkniętą jest ogromnym wyzwaniem, oraz egzaminem miłości. Każdy człowiek pragnie kochać i doświadczyć miłości drugiego człowieka, a miłość, ta prawdziwa, nacechowana pełnym oddaniem wynikającym z daru samego siebie, swoje źródło ma w bezinteresownej miłości Boga. W imię tejże miłości osoba zdrowa pragnie na „dobre i na złe”, w „zdrowiu i w chorobie”, stając przed Bogiem, oddać siebie i zarazem przyjąć drugą osobę, po to, by stworzyć wspólnotę życia.

Niniejsza rozprawa podejmuje trudną i kontrowersyjną tematykę zawarcia sakramentalnego małżeństwa z osobą chorą na schizofrenię. Celem jej jest wskazanie drogi jaką muszą pokonać osoby, które mają zamiar zawrzeć sakramentalne małżeństwo w przedstawionej powyżej sytuacji. Cel ten jest bardzo konkretny i wiąże się z praktycznymi problemami spotykanymi w codziennym życiu, także życiu Kościoła.

Przedstawiona problematyka, wiąże się poniekąd z pewnym sposobem kategoryzowania człowieka chorego na schizofrenię, jako osoby zdolnej, lub też nie, do zawarcia małżeństwa, występujących w obydwu porządkach prawnych: cywilnym i kanonicznym.

Biorąc pod uwagę fakt, że nakreślony problem ma charakter interdyscyplinarny, przebadanych zostało wiele tekstów, a uporządkowanie ich treści pozwoliło zespolic je w jeden systematyczny wykład. Uwzględnione opracowania o charakterze medycznym, psychologicznym, teologicznym, filozoficznym, etycznym oraz prawnym pozwoliły zrozumieć zawilosc podjętego tematu.

Materialem badawczym w tejże rozprawie, przy pomocy metody porównawczej oraz analityczno-syntetycznej, jest zestaw tekstów uwzględniony w bibliografii. Wykorzystana

została również metoda obserwacji uczestniczącej, wywiadu pogłębionego i sondażu, nadając tym samym teoretyczno-empiryczny charakter rozprawy. Należy też zwrócić uwagę, że nie ma wiele opracowań, które odnoszą się do możliwości zawarcia małżeństwa przez osobę chorą na schizofrenię.

W rozdziale pierwszym schizofrenia została przedstawiona zgodnie z obecną wiedzą medyczną. Począwszy od wprowadzenia w samo zagadnienie, poprzez przedstawienie krótkiego rysu historycznego, aż do jej obrazu klinicznego. W tym rozdziale także zaprezentowano rodzaje schizofrenii i jej biologiczne przyczyny. Rozdział wieńczy szeroko rozpisane możliwości leczenia farmakologicznego schizofrenii a także jej rokowanie.

Rozdział drugi omawia schizofrenię w aspekcie psychologicznym. Wprowadzenie w świat ludzkiego poznania opisują wszystkie procesy psychologiczne, które biorą w nim udział. Zwraca uwagę na psychologiczną zdolność do rozeznania rzeczywistości poprzez analizę jej kluczowych objawów. Rozdział ten prezentuje też wszystkie formy pomocy psychologicznej poprzez terapię.

W tematyce rozdziału trzeciego poruszone zostało istotne zagadnienie, jakim jest konsens małżeński. Zwrócono w nim głównie uwagę na istotne przymioty i cechy małżeństwa rozpatrywane w kontekście miłości oblubieńczej wywodzącej się z nieograniczonej miłości Boga do człowieka. Przedstawiono w nim również uwarunkowania prawne dotyczące małżeństwa w obu systemach prawnych, kładąc szczególny nacisk na wytyczne, które odnoszą się do schizofrenii.

W zwieńczającym rozprawę rozdziale czwartym ukazano, jak trudnym problemem duszpasterskim jest zawarcie małżeństwa z osobą chorą psychicznie. Uwzględnia on wszystkie etapy przygotowania do małżeństwa, a w oparciu o studium przypadków opisuje sytuację osoby chorej jak i zdrowej, które decydują się na zawarcie związku małżeńskiego. W rozdziale tym przedstawiono jako kluczową rolę biegłego, jako eksperta w wątpliwościach związanych z błogosławieństwem małżeństwa, gdy jedna z osób choruje na schizofrenię.

Rozprawę podsumowuje zakończenie oraz wykaz wykorzystanej bibliografii.

Kraków 02.04.2024

Dorota Stokłosa Bieniara

Dorota Stokłosa Bieniara